

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12782/2024
09.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Надежде Видић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Поповић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Мирослав Бојић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4198/23 од 28.12.2023. године, у седници одржаној 09.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4198/23 од 28.12.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 13650/18 од 20.03.2023. године, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете у виду изгубљене користи СУР ресторана „Распућин“ из Чачка, за период од 15.03.2003. године до 31.12.2007. године исплати износ од 75.686.561,00 динар, са законском затезном каматом од 31.12.2007. године до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 2.623.950,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4198/23 од 28.12.2023. године, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремену изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, син туженог, ВВ власник је пословно – продајног простора у приземљу робне куће „Партизан“ у Чачку, површине 292,12 м², а тужилац је од 1996. године власник подрумско – пословног простора површине 127 м², који се налази испод пословно – продајног простора сина туженог (раније је био намењен за ресторан друштвене исхране чији је власник била фирма „Хидроградња“ из Чачка). Тужилац није одмах по куповини отпочео са адаптацијом подрумско – пословног простора, већ је прво поднео захтев за добијање грађевинске и употребне дозволе, с обзиром да је намеравао да у том простору отвори ексклузивни ресторан. Тужени је уклонио вентилационе цеви које је тужилац поставио, због чега је тужилац против туженог поднео тужбу због сметања државине Општинском суду у Чачку, који је правноснажним решењем П 263/04 од 14.04.2004. године усвојио тужбени захтев тужиоца, након чега је тужилац поднео предлог за извршење на основу овог решења, као извршне исправе тражећи да се дозволи извршење и наложи туженом, да одмах по пријему решења у објекту тужиоца, пословном простору ресторана „Распућин“ у Чачку, димензија ближе наведених у предлогу за извршење, у плафонском делу пословног простора тужиоца пробије потребан број отвора и споји их са тако постављеним вентилационим каналима у свему према пројектној документацији тужиоца, а под надзором стручних овлашћених лица машинске и грађевинске струке, као и да се извршење спроведе пописом и продајом покретних ствари извршног дужника, ради намирања трошкова извршења. Решењем Општинског суда у Чачку И 4066/04 од 08.09.2004. године одређено је предложено извршење, међутим, решењем истог суда И 2643/06 од 29.02.2008. године, обустављен је поступак извршења и укинута су све спроведене радње, јер се тужилац противио да се извршење радова започне у складу са закључком Општинског суда у Чачку И 4066/04 од 20.09.2005. године и од 06.03.2006. године, а сходно пројектној документацији на коју је издата грађевинска дозвола, односно тужилац је одбио извођење радова на тај начин сматрајући да је противан начину наведеном у извршној исправи садржаној у решењу о извршењу И 4066/04 од 08.09.2004. године. Решењем Општинског суда у Чачку Ипв 12/08 од 30.04.2008. године одбијен је приговор тужиоца, изјављен на предхоно наведено решење са образложењем да је начин извршења на коме је тужилац инсистирао неизвршив, с обзиром да су таксативно наведени радови неусклађени са одобреним пројектом, а што је било предвиђено као кумулативан услов у поступку извршења. Правноснажном пресудом Општинског суда у Чачку П 1019/06 од 17.10.2007. године утврђено је да тужилац нема право службености провођења било каквих вентилационих инсталација кроз простор – локал, чији је власник син туженог ВВ, а који се налази у оквиру робне куће „Партизан“ описан као пословно - продајни простор III, површине 292,12 м². Правноснажном пресудом Основног суда у Чачку П 124/10 од 22.02.2017. године одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди према ВВ, сину овде туженог и овде туженом ББ да има право на вентилацију свог пословног простора у подруму пословне зграде

бивше РК „Партизан“ у Чачку, изграђене на к.п. бр. .. КО Чачак на начин како је то ближе наведено у изреци ове одлуке.

Оценом исказа тужиоца, нижестепени судови су утврдили да када је тужилац купио подрумско – пословни простор, да је осим спорног канала постојао и вертикални вентилациони отвор који је водио до крова зграде и који је служио за вентилацију мокрог чвора, који је и данас у функцији, а да је ван габарита зграде постојао вентилациони шахт димензија око 1м x 1м који је служио за делимичну вентилацију кухиње, док се изнад његовог пословног простора, изнад нивоа тротоара налазило шест жалузина кроз које је улазио ваздух у вентилациони канал, који је пролазио са унутрашње стране приземља пословног простора сина туженог, тако да је ваздух из тих жалузина улазио у тај вентилациони канал и улазио кроз отворе на поду у његов пословни простор, који отвори су постојали у време када је поставио цеви за вентилацију, односно климатизацију у тај канал 1998. године, путем фирме Алфико, која му је урадила и пројекат вентилације, да је крајем фебруара 2003. године силиконом залепио лимове преко тих шест жалузина, пошто је модернизовао климатизацију, због чега му те жалужине нису биле неопходне. Оценом исказа туженог, нижестепени судови су утврдили да простор у који је тужилац поставио вентилационе цеви није био вентилациони канал, већ подијум за излагање робе који се простирао дуж пода пословно – продајног простора власништво његовог сина. Оценом исказа сведока ГГ нижестепени судови су утврдили да је његова фирма била ангажована од стране тужиоца за израду пројекта и постављање вентилације у пословном простору тужиоца и да је на захтев тужиоца урадио идејно решење вентилације и климатизације у његовом пословном простору. Предлог овог сведока и првобитни договор са тужиоцем био је да се по плафону пословног простора тужиоца постави поцинкована цев, на који начин би се обезбедио равномеран проток и убацивање ваздуха из система за климатизацију, уређаја који би инсталирали испод плафона на улаз у пословни простор тужиоца, међутим, приликом монтаже цеви и бушења плафона појавила се рупа и простор за који је тужилац тада рекао да би ту могле да се сместе главне цеви које иду дуж тог спољног зида, иако га је сведок упозорио на то да се на тај начин одступа од пројекта и да се улази у простор другог лица, па су цеви ту и постављене - по поду пословног простора сина туженог, који се налази непосредно изнад пословног простора тужиоца. Решење о употребној дозволи Скупштине општине Чачак, Одељења за урбанизам, стамбене и комуналне делатности донето је 10.02.2003. године, а ресторан тужиоца је почео са радом 08.03.2003. године и радио је шест радних дана, за које време је текао поступак пријављивања радника. На основу налаза и мишљења комисије судских вештака финансијске струке утврђено је да изгубљена добит на основу предпостављеног пословања ресторана „Распућин“ на дан 26.12.2007. године износи 946.082,00 евра, односно 75.686.561,00 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члана 154. и 189. Закона о облигационим односима, одбили, као неоснован тужбени захтев тужиоца, јер тужилац није доказао да је престанак рада његовог ресторана, што је за последицу имало изгубљену добит, у узрочно - последичној вези са радњама туженог, који је уклонио вентилационе цеви и на тај начин сметао тужиоца у државини његовог пословног простора – ресторана. По оцени нижестепених судова, чињеница да је правноснажном одлуком суда утврђено сметање државине тужиоца од стране туженог, да то не значи

истовремено и постојање узрочно – последичне везе између радње туженог и штете коју тужилац потражује, јер у спору ради сметања државине суд пружа заштиту према последњем стању државине и насталом сметању, а да за одлуку о тужбеном захтеву у тој врсти спора није од утицаја право на државину, правни основ државине и савесност државине. О непостојању узрочно - последичне везе по оцени нижестепених судова је и чињеница да је поступак извршења правноснажног и извршног решења Општинског суда у Чачку П 263/04 од 14.04.2004. године обустављен из разлога што је извршење према овој извршној исправи, којом је утврђено сметање државине тужиоца од стране туженог, било неспроводиво, с обзиром на то да таксативно наведени радови и исправе нису биле у складу са одобреним пројектом, пошто је тужилац вентилационе цеви поставио мимо пројекта, будући да просор у који је тужилац поставио вентилационе цеви заправо и није био вентилациони канал, већ подијум за излагање робе који се налази дуж пословног простора који је власништво сина туженог. У прилог закључку о непостојању узрочно - последичне везе између радње туженог и штете коју тужилац потражује по оцени нижестепених судова је и чињеница да вентилација коју је тужени уклонио није била предвиђена пројектом, већ ју је тужилац поставио на сопствену иницијативу, као и да је правноснажним пресудама Општинског суда у Чачку П 1019/06 од 17.10.2007. године и Основног суда у Чачку П 124/10 од 22.02.2017. године утврђено да тужилац нема право службености провођења било каквих вентилационих инсталација кроз простор – локал, чији је власник син туженог. Осим тога, по оцени нижестепених судова тужилац је могао другачије да реши питање вентилације у свом пословном простору да би наставио са радом ресторана, а не мимо одобреног пројекта, као и да тужилац није доказао ни висину штете, будући да нису отклоњене примедбе тужене стране дате на налазе и мишљење комисије судских вештака економско – финансијске струје Економског факултета, Универзитета у Београду.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одбили, као неоснован тужбени захтев тужиоца.

Елементи који формирају одговорност неког лица за причињену штету садржани су у одредбама члана 155. и 158. Закона о облигационим односима. То су постојање штете на страни оштећеног, недопуштена – противправна радња или пропуштање на страни штетника и узрочно – последична веза између противправне радње или пропуштања и настале штете. Код утврђивања узрочно-последичне везе између настале штете и радње штетника не може се сматрати адекватним сваки узрок штете, већ само онај догађај који има нарочити значај, нарочити интезитет при наступању штете. Узрочна веза постоји само између оног догађаја, који по редовном току ствари и искуства свакодневног живота има за последицу одређену штету. Не може се сматрати да је сваки догађај проузроковао штету, макар и да постоји чињеница да је посредно условио настанак штете.

Правилан је закључак нижестепених судова да не постоји основ одговорности туженог за предметну штету, јер када се има у виду утврђено чињенично стање и наведене одредбе Закона о облигационим односима, следи да тужилац није доказао постојање узрочно - последичне везе између штете коју потражује и радњи које је предузео тужени, а за које је утврђено да представљају сметање државине, на који начин је отклоњена претпоставка противправности у

чињењу туженог. Наиме, општа карактеристика спорова ради сметања државине је у томе што суд не расправља правна питања него само фактичка. Расправа по државинској тужби ограничава се само на претресање и доказивање чињенице последњег стања државине и насталог сметања, при чему је без утицаја право на државину, правни основ државине и савесност држаоца, сходно члану 78. став 1. Закона о основама својинскоправних основа. За разлику од општег парничног поступка, у поступку у споровима због сметања државине примењују се и посебна правила, а и извршење одлуке донете у овој врсти спора подлеже посебним правилима, па зато није довољно да је утврђено сметање државине, већ и то да ли те радње имају обележја противправности. Чињеница је да је утврђено да је тужени уклонио вентилационе цеви које је тужилац поставио у пословном простору који је власништво сина туженог, због чега је тужилац против туженог поднео тужбу због сметања државине Општинском суду у Чачку, који је правноснажним решењем П 263/04 од 14.04.2004. године усвојио тужбени захтев тужиоца, међутим, радње туженог за које је утврђено да представљају сметање државине нису имала обележја противправности, како су то правилно закључили нижестепени судови, јер такав закључак нижестепених судова произлази из утврђеног чињеничног стања. Ово, јер су вентилационе цеви, које је уклонио тужени постављене у пословном простору који је власништво сина туженог, мимо пројекта, на инсистирање самог тужиоца, иако га је ГГ (власник фирме коју је тужилац ангажовао ради израде пројекта и извођења радова на вентилацији у његовом пословном простору) упозорио на то да се на тај начин одступа од пројекта и да се улази у простор који је власништво трећег лица. Тужилац је према пројекту требало да постави вентилационе цеви у свом пословном простору, испод плафона, а не подом пословног простора који је власништво сина туженог. Стим у вези, односно да не постоји узрочно - последична веза између радњи туженог и штете коју тужилац потражује је и чињеница да је тужилац поднео предлог за извршење на основу напред наведеног правноснажног решења Општинског суда у Чачку П 263/04 од 14.04.2004. године, да је Општински суд у Чачку решењем И 4066/04 од 08.09.2004. године одредио предложено извршење, али да је исти суд решењем И 2643/2006 од 29.02.2008. године обуставио поступак извршења и укинуо све спроведене радње, као и да је решењем истог суда Ипв (И) 12/08 од 30.06.2008. године одбијен, као неоснован приговор тужиоца, јер извршење правноснажног и извршног решења о сметању државине није било могуће спровести, с обзиром на то да извршна исправа није подобна за извршење односно да таксативно наведени радови у извршној исправи нису били у складу са одобреним пројектима, што је било предвиђено као кумулативан услов у поступку извршења. Уосталом, да тужилац нема право да постави вентилационе цеви дуж пословног простора који је власништво сина туженог произлази из правноснажних пресуда Општинског суда у Чачку П 1019/06 од 17.10.2007. године и Основног суда у Чачку П 124/10 од 22.02.2017. године, а што све иде у прилог закључку да не постоји узрочно - последична веза између штете коју тужилац потражује и радњи које је предузео тужени, а за које је утврђено да представљају сметање државине.

Стога је правилан закључак нижестепених судова да тужилац није доказао чињеницу да је престанак рада његовог ресторана у вези са радњама које је предузео тужени, а за које је утврђено да представљају сметање државине и правилно су одлучили правилном применом материјалног права када су одбили

као неоснован тужбени захтев тужиоца, са којих разлога су неосновани наводи ревизије тужиоца о погрешној примени материјалног права.

Остали наводи ревизије тужиоца се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, а што упућује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, због чега ови наводи ревизије нису посебно разматрани, будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог.

Са напред наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, с обзиром да ова процесна радња није била потребна за вођење парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је на основу члана 165. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић